

Obsah

1. Úvod	5
2. Základní pojmy	7
2.1 Kotle	7
2.2 Příslušenství kotlů	11
2.3 Paliva a jejich vlastnosti	13
2.3.1 Tuhá paliva a jejich spalování	13
2.3.2 Kapalná paliva a jejich spalování	15
2.3.3 Plynná paliva	16
2.4 Voda pro parní a horkovodní kotle	18
2.4.1 Technologie úpravy vody	18
2.4.1.1 Předúprava vody	19
2.4.1.2 Úprava přídavné vody měničemi iontů	19
2.4.1.3 Úprava kondenzátu	20
2.4.1.4 Odplynění napájecí vody	20
2.4.1.5 Dávkování korekčních chemikálií	20
2.5 Palivové hospodářství	20
2.5.1 Palivové hospodářství pro tuhá paliva	21
2.5.2 Palivové hospodářství pro kapalná paliva	22
2.5.3 Palivové hospodářství pro plynná paliva	23
3. Základní fyzikální veličiny, jednotky a jejich měření	24
3.1 Tlak	24
3.1.1 Podstata tlaku, jednotky	24
3.1.2 Tlakoměry	24
3.2 Teplota	25
3.2.1 Podstata teploty, jednotky	25
3.2.2 Teploměry	26
3.3 Energie, teplo, práce	28
3.3.1 Druhy a forma energie	28
3.3.2 Jednotky energie, tepla a práce	28
3.3.3 Měření množství tepla	29
3.4 Spalovací vlastnosti plynů	29
3.5 Tepelné vlastnosti vody a vodní páry	31
3.6 Jednotky v soustavě SI	32
3.7 Přestup tepla	33
4. Zásady bezpečné práce a ochrany zdraví	35
4.1 Základní požadavky na bezpečnost kotlů, kotelen a plynových zařízení	35
4.2 Zásady první pomoci	36
4.2.1 Zásady první pomoci při popálení	37

4.2.2	Zásady první pomoci při otravách oxidem uhelnatým (CO)	38
4.2.3	Zásady první pomoci při úrazech elektrickým proudem	38
4.2.4	První pomoc při poranění kyselinami a louhy	38
4.3	Zjišťování netěsností, kontrola ovzduší	40
4.4	Pokyny pro případ poruch	41
5.	Konstrukce a provedení parních a horkovodních kotlů	42
5.1	Základní konstrukční části kotlů	42
5.2	Ohříváky napájecí vody (ekonomizéry)	44
5.3	Výparníky	45
5.4	Přehříváky (přihříváky)	48
5.5	Armatura kotlů	49
5.5.1	Rozdělení armatury	49
5.5.2	Jemná armatura	50
5.5.3	Hrubá armatura	59
5.6	Vyzdívká, izolace a oplechování	59
5.7	Ohříváky vzduchu	60
5.8	Ovládání a regulace kotlů	61
5.9	Zabezpečovací soustava kotlů.	61
6.	Provoz a údržba kotlů.	63
6.1	Podmínky pro uvádění kotlů do provozu	63
6.2	Uvádění kotlů do provozu.	63
6.2.1	Postup před zatápěním	64
6.2.2	Zatápění.	64
6.2.3	Ochrana tlakového celku kotle během zatápění	65
6.2.4	Připojení kotle na odběrné potrubí	66
6.2.5	Postup po připojení kotle na odběrné potrubí	67
6.3	Pravidelný provoz kotlů	67
6.3.1	Vodoznaky	68
6.3.2	Tlakoměry	70
6.3.3	Pojistné ventily.	70
6.3.4	Teploměry	71
6.3.5	Uzávěry a odkalování.	72
6.3.6	Ohniště	72
6.3.7	Odvod spalin.	73
6.3.8	Kontrola strojů a zařízení.	74
6.4	Odstavení kotlů z provozu	74
6.5	Provoz kotlů za mimořádných podmínek	76
6.5.1	Okamžité odstavení kotlů z provozu	77
6.6	Údržba kotlů.	79
6.6.1	Preventivní údržba	79
6.6.1.1	Provozní revize	79
6.6.1.2	Vnitřní revize	79
6.6.1.3	Zkouška těsnosti	80

6.6.1.4	Tlaková zkouška	80
6.6.1.5	Revizní technici	80
6.6.2	Provozní údržba	80
6.7	Obsluha kotlů	81
6.8	Povinnosti topičů	82
6.9	Hospodárnost provozu kotlů	84
6.9.1	Účinnost a ztráty kotlů	84
6.9.2	Zásady pro hospodárny provoz kotlů.	85
7.	Poruchy a havárie kotlů.	86
7.1	Příčiny poruch a havárií	87
7.1.1	Poruchy způsobené přehřátím stěn	87
7.1.2	Poruchy způsobené korozí a erozí	88
7.1.3	Poruchy způsobené nevhodným namáháním	88
7.1.4	Výbuchy a požáry	88
7.1.5	Vliv materiálu a technologie výroby na vznik poruch a havárií	89
8.	Provozní dokumentace kotlů.	90
8.1	Provozní předpisy.	90
8.2	Pasport (revizní kniha) kotle	91
8.3	Provozní deník kotle	91
9.	Plynové kotelny	94
9.1	Prívod plynu, měření množství a regulace tlaku	94
9.1.1	Prívod plynu	94
9.1.2	Měření množství plynu	97
9.1.3	Regulace tlaku	99
9.2	Regulační, zabezpečovací a měřicí zařízení	99
9.2.1	Regulační zařízení	100
9.2.2	Zabezpečovací zařízení	102
9.2.3	Měřicí zařízení	104
9.3	Plynové hořáky	105
9.3.1	Bezpečnostní požadavky na plynové hořáky	108
9.3.1.1	Konstrukce hořáků	108
9.3.1.2	Elektrické příslušenství	109
9.3.1.3	Provoz hořáků	109
9.3.2	Zajištění topeniště kotle a spalinovodů proti účinkům výbuchu	112
9.3.3	Požadavky na hlídání plamene	112
9.4	Umístění a větrání plynových kotel	115
9.5	Provoz kotel	117
9.6	Provozní dokumentace	117
9.6.1	Revizní kniha	118
9.6.2	Místní provozní řád	118

10. Zařízení pro odvod spalin.	121
10.1 Tah.	122
10.2 Komíny	123
10.3 Připojování kotlů ke komínům. Provoz komínů	123
11. Nízkotlaké kotelny	126
11.1 Základní pojmy.	126
11.2 Konstrukce a vybavení kotlů	129
11.2.1 Kotle na koks	129
11.2.2 Kotle na uhlí	130
11.2.3 Univerzální kotle	130
11.2.4 Kotle na kapalná paliva	130
11.2.5 Kotle na plynná paliva	130
11.2.6 Zabezpečovací zařízení nízkotlakých par- ních kotlů.	131
11.2.7 Zabezpečovací zařízení teplovodních otop- ných soustav	132
11.3 Provoz kotelen	133
11.4 Povinnosti topičů.	135
11.5 Odborné prohlídky kotelen	136
12. Odborná způsobilost topičů.	138
12.1 Topiči kotlů v nízkotlakých kotelnách	138
12.2 Topiči parních a kapalinových kotlů (vyhrazených tlakových zařízení).	139
13. Vzorový zkušební test pro topiče kotlů	143
14. Závěr	162
15. Seznam předpisů	163
15.1 Právní normy	163
15.2 Technické normy	163
16. Použitá literatura	167